Ч. 208 (13.156). Львів, неділя 18. вересня 1932. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 4·00 зол., Чвертьрічно 12·00 „, Піврічно 24·00 „, Річно 48·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і Канаді ... долар., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-36. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Шматок хліба — 1 рубель, пуд муки — 150 рублів.

Як торгують у Совітах, чим і по яких цінах?

У відомому поважному берлінському щоденнику „Берлінер Берзен-Курір", в його „Експрес-Аусгабе" з 9. ц. м. находимо обширну кореспонденцію д-ра Лео Ґершуна, датовану в кінці серпня ц. р. в Ростова н. Доном. Ця кореспонденція, затитулована „Базар у Ростові", дає у ясній і загально приступній формі такий цікавий опис нинішньої торгово-базарної совітської мізерії, що він заступає найбільш учені міркування на тему „успіхів" усього радянського державного будівництва. Статтю д-ра Ґершуна передаємо в найбільш сензаційних виїмках. — Ред.

МОВЧАЗНИЙ БАЗАР.

У північно-кавказькій метрополії, у Ростові над Доном, іде „колективний базар": це ярмарка, в якій беруть участь члени селянських колгоспів (колективних господарств) та індивідуальні хлібороби. На підставі нового декрету вони вже можуть продавати хліборобські продукти по вільних цінах. На великому майдані перед церквою зібралася багато-тисячна юрба селян і міщухів.

Назва „базар" чи „ярмарка", якої поняття связане в европейців з горами харчевих продуктів і промислового краму, взагалі дуже мало годиться для тих нинішніх совітських базарів. Тут видно передовсім селян і селянок, які, куняючи на землі у вуличному поросі й болоті (базарних будок, які збивали наспіх в останній хвилині, не стає і для частини продавців), продають: мішок муки, пів туазина картопель, кілька пляшок молока, 5—6 шматків чорного хліба, кілька риб, глечик огірків, кілька кавунів і т. п. По поведінці продавців і покупців видно виразно, що всі ті продукти мають вартість якоїсь рідкости і що тому продавці є свідомі своєї позиції володарів. Однак найбільше вражає повна тишина, яка царить на базарі. Мовчки сидять і куняють селяни за своїм крамом та ніхто того краму не викликує і не захвалює. Так само й купуючі, робітники й службовики, мовчки мандрують від господаря до господаря та поваґом, з насолодою, перевіряють якість одного шматка хліба, одного огірка, одного кавуна. Кожний обмацує руками кожний харчевий продукт і один шматок хліба переходить крізь десятки рук, заки найдеться покупець...

РОБІТНИКИ ПРОДАЮТЬ ХЛІБ, А СЕЛЯНИ ЙОГО КУПУЮТЬ.

Про нужду краю найголосніше говорить факт, що продають хліб не у бохонцях, лише у шматках, — один шматок за 1 рубля. До того ж цей хліб, це хліб чорний, здебільша дуже погано випечений, несмачний і тяжкостравний. Недавно уряд дозволив пайщикам I. катеґорії, себто передовсім фабричним робітникам продавати частинно або в цілости свій щоденний 2-фунтовий пайок хліба. У висліді того декрету приходять на базар юрби робітників і робітниць з пів фунтом чи фунтом хліба (російський фунт має 40 дека — прим. Ред.), а покупцями бувають дуже часто селяни, які за кілька шматків чорного хліба дають яйця або молоко.

Ось ціни на „колективному базарі" у Ростові над Доном наприкінці серпня 1932 року: 1 пуд (наших 16 кільо — прим. Ред.) кукурудзяної муки 60 руб., пів пуда 35 руб., 1 пуд пшеничної муки 140—150 руб. і то можна найти таку муку тільки дуже рідко коли; мала риба 1 рб., 10 помідорів 3 і пів рб., 10 грушок 2 і пів рб., 1 огірок 15 коп., 1 літра молока 2 рб., кавун 3—5 рб., м'яса не буває зовсім, а масло як раритет, коштує кільо 25—30 рб., а подекуди доходить і до 50 рублів. (Для кращої орієнтації читачів: офіціяльний курс рубля — 2 рублі рівні 1 долярові; фактично, з-під поли, 1 доляр продається нині в СРСР за 40—50 рб. Виходить, що по офіціяльному курсі пуд пшеничної муки, як рідкий люксусовий крам, коштує на колективному базарі 65—57 зол., а коли брати курс переслідуваної чорної біржі, то й тоді треба за той пуд муки заплатити ок. 3 дол. — Прим. Ред.).

ТОВАРООБМІН.

Робітники й службовці купують на такому базарі дуже рідко і мало. При пересічній винагороді робітника 90—100 рб. та пересічній платні радянського службовця 150 рб. не можна чейже на таких хліборобських базарах робити правильних покупок у більших розмірах. Наслідком цього поширюється явище вимінного торгу: напр. фабричний робітник, лише у штанах, по пояс голий, тримає в руках старий пульовер, який мабуть тількищо зняв із себе, та старається виміняти його за харчеві продукти. „Я бачив міщухів (оповідає д-р Ґершун), які хотіли виміняти стару сорочку за харчі вартости 18 рб., подерті жіночі черевики за 35 рб., нові мужеські черевики за харчеву рівновартність 140 рб., старий військовий плащ за 80 рб. і т. п. Я приглядався теж якомусь добродієві, який прийшов на той базар з ручною валізою, в якій були накопичені ріжні цікаві речі: зломана підкова, надщерблений ніж, поржавілі цвяхи, зужите хатнє приладдя і т. п. Кожний з тих продавців був оточений численними селянами і здебільша доходило до порозуміння на площині обмінного торгу..."

Явище обмінного торгу можна зрозуміти особливо ясно тоді, коли заглянути до кооперативної крамниці, яка є призначена на те, щоби дати селянам фабричні товари зараз-же після того, як ті селяни продадуть свої хліборобські продукти. У Ростові є напр. при базарному майдані лише одна така крамниця, яка повинна бути осередком найбільшої уваги селян, зовсім виголоднілих на промислові товари. У тій крамниці — стверджує д-р Ґершун — находилося ось що: кілька діточих шапок у ціні по 3.40 рб. штука, кілька пляшок вина, кілька пачок кави, шість щіточок по 1.70 рб. штука, кілька коробок пасти до черевиків, три бляшані чайники й одна жіноча вовняна хустка за 55.75 рб. Те все. Тому, що над Доном селянин чейже не п'є вина ані кави і не лакомиться на пасту до черевиків, то єдину льокату добутих на базарі грошей може найти у — шости щіточках, трьох чайниках і одній жіночій хустині. Кілька тисяч селян, які приходять на такий базар навіть з далекої околиці, — не може дістати нічого поза названими „фабричними товарами".

ГОЛОСНИЙ ПОКЛИК ДО ПРОМИСЛУ І ЙОГО СЛАБИЙ ВІДГУК.

Радянський уряд здає собі справу, що повна відсутність фабричного краму, потрібного селянам, буде тою головною причиною, яка — поруч з безліччю інших — остаточно погребає інституцію селянських колективних базарів. Тому урядові чинники кинули гасло виробляти фабричні продукти масового вжитку. Цього закла-ля мають піднятися усі галузи промислу, але передовсім важкий промисл. І тому скрізь видно афіші з покликом до залізного й сталевого промислу, до фабрик машин і всіляких майстерень, щоби вони призначували всі залізні відпадки на продукцію дрібного хатнього й господарського приладдя. Повстають окремі організації великих фабрик, які мають спеціяльно присвятитися виробництву дрібного краму для масового вжитку. Але на ділі всі ті поклики й увесь той рух не має фактичного значіння, бо важкий промисл, не пристосований до фабрикації дрібних предметів, лякається нових видатків на фабрикацію і не хоче нею займатися. Тому ціла та нова — як звичайно, дуже голосно ведена — кампанія дає дуже мізерні висліди. Їх горделиво показують в окремих виставках. Так напр. у Харкові, у величезному деревляному павільоні, виставлені речі, на які з подивом глядять тамошні громадяни, та які проте дуже дивно вражають західно-европейських чи американських приїзжих гостей. Напр. висить на стіні погано виглажена дошчина, яку окрема вивіска називає вішалом на одяг: це дійсно булоб вішало, колиб на ньому були залізні гачки, або бодай цвяхи, на які можна булоб щось повісити. Але такі залізні „дрібнички" є саме найбільшою рідкістю у СРСР. В усьому іншому кра мі кидається відразу в очі його погана якість. А це ще т. зв. добрий крам, бо окремо ще продають „вибраковані" товари, зовсім погані, які проте теж находять охочих покупців. Очевидно, що продаж такого краму лише до решти грошево виснажує мешканців СРСР, бо примушує їх або ходити в лахміттях, або вічно нові купувати речі.

Кінчає свій допис німецький кореспондент дуже скептичним висновком щодо вигляді радянського промислу й будучини „добробуту" мешканців радянської країни.

ЕРІО ІДЕ ДО ЕСПАНІЇ.

ПАРИЖ. (ПАТ). Премієр Еріо приняв запросини президента еспанської республики Замори і виїде за якийсь час до Еспанії. Подробиці подорожі наразі неустійнені.

НІМЕЧЧИНА БУДУЄ ПАНЦИРНИК.

БЕРЛИН, 16. 9. ПАТ. Преса повідомляє, що доки воєнної маринарки у Вільгельмсгафен дістали від уряду приказ 5. жовтня почати будову панцирника „Ц".

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 12. 9. 1932 r. Sąd okręgowy Wydział VI. 1. karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 198 czasopisma „Diło" z daty Lwów, 7. 9 1932 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 621/32 na posiedzeniu niejawnem w dniu 12. września 1932 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 6. września 1932 r. przez Prokuratora okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma „Diło" Nr. 198 z daty Lwów dnia 7. 9. 1932 r. zawierającego w artykule pt. „Piatnaciatylittia polskoho sudiwnyctwa" w całości znamiona występku z art. 170. 156 kk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 393 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. 12. 1862 Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu a) rozpowszechniać fałszywe i mogące wywołać niespokój publiczny wiadomości w związku z rozporządzeniami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wprowadzającemi kodeks karny i nowe przepisy do kodeksu karnego i postępowania doraźne, jakoteż w związku z regulaminem więziennym, b) publicznie nawoływać do przeciwdziałania wymienionym prawnym rozporządzeniom. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący J. Antoniewicz wr. Protokolant Glaich wr. Za zgodność: Lisanowicz st. sekr.

Обовязки буднів.

Недавно, бо ще літом цього року лунали понад сільськими й міськими майданами звуки рідношкільного гимну. Спортові площі, салі народніх, читальняних і рідношкільних домів виповнювалися райдужними красками народних одягів шкільної дітвори „Рідної Школи“. Тисячі видців любувалися небаченою масою дрібноти та ронили сльози радощів на вид її справности й бадьорости. Це були святочні обходи, в яких велика ідея „Рідної Школи“ обєднувала церковних і світських достойників зі селянською, робітничою й міщанською громадою; свята, в яких душа радувалася, дивуючись нашій власній спроможности. Це були злаваги, в яких зростала наша расова гордість, які попри насолоду та вдоволіля давали „Рідній Школі“ також дрібну матеріяльну поміч.

Тепер настали будні; ті звичайні сірі, коли молодь у щоденних одягах засіла в шкільних кімнатах. Звичайні дні, в яких гнучкі й податливі душі дітей немов у робітні хеміка заправляє дух „Рідної Школи“ для твердої й відпорної громадянської служби в будучому.

Але ані тій молоді, ані самій нації нема ніякої користи, коли будемо повторювати цю правду, що „молодь це найбільша цінність нації“. Якщо не вкинути зерна у ріллю — не буде жнив. І „Рідна Школа“ кидає в ярих літах молоді зерно віри, вщіплює вогнене хотіння в дієчі серця. Тому вона й має претенсії до цілого народу, якому підготовляє жниво. Бо так не може бути, щоби тільки нарід диктував „Рідній Школі“ свої потреби, щоби її громадянство час до часу скритикувало за... його власні занедбання. Якісь обовязки мусить мати також і громадянство і то обовязки постійні. Тимчасом учительство „Рідної Школи“ незаплачене ще за серпень і вересень, а декуди й за липень. У літніх місяцях (у липні і серпні) прийшло до „Рідної Школи“ з краю всього 11.117.59 зол., а до 15. вересня ц. р. заледви 2.955.42 зол., коли в самому Львові все ще потрібно місячно 20.000 зол. по всіх редукціях осіб й по обнижці службових платень. Чи хочемо нашою необовязковістю довести до того, до чого вже довели деякі наші установи?

Дехто навик уже до покликів „Рідної Школи“ й потішає себе, що вона не впаде. Сподіваймося, що не впаде; але колиб упала, тоді її змагання в наших умовинах перебрало би на себе „Товариство Школи Людовей“, а це вже не була би рідна школа. Це значило би стільки, що другому народові передати в опіку душу власної нації. Інші стараються приглушити перед собою свою байдужність тим, що — мовляв — усі школи стоять під доглядом одної влади, забуваючи, що не в тому річ, а в почуваннях, які може вповїти в українську дитину тільки український учитель. А чи є він сьогодні в державній школі на нашій области?

Перед „Рідною Школою“ стоять нові завдання, невідхильні, а коштовні, які висуває час. Надходить пора шкільного плебісциту. Програвимо її — моральних страт нічим не покриємо. Відоме, що „Рідна Школа“ не має фабрики грошей, ані й інших джерел приходу, тільки громадянську жертвенність. Правда, що часи тяжкі. Але тяжкі часи вимагають від нас більше зусилля. Тому — глядім у будучність і вирівнаймо негайно наші занедбання.

Лев Ясінчук.

Вигляди збуту цьогорічних жнив.

Европейські держави, в яких хліборобство творить основу народнього господарства, мають найбільше клопотів зі збутом надвижок збіжжа і інших продуктів ріллі. Рятуються вони у всякий спосіб перед небезпечними заморськими конкурентами, а головно так, що підносять ввозові мита на зерно та індустріяльні вироби, роблячи рівночасно з індустріяльними державами умови про знижку мит на їх вироби в заміну за збут своїх хліборобських плодів.

У такому положенні найшлися теж держави східної і полудневосхідної Европи, країни аграрні з початкуючим і слабим промислом. Не могучи впорядкувати своїх справ одинцем стали вони спільно порозумніватися у справах збуту надвижок жнив і з цього створилась т. зв. аграрна антанта, яка працює під видатною супрематією Польщі. Але й цій спілці годі булоб дати собі раду, колиб не те, що в нещастю буває часом і щастя. Бо по підчисленні цьогорічних жнив виявилося, що східньо- і полудневоевропейські держави не мають значних надвижок у збіжжі і тому нема клопоту з їх збутом. Вигляає це дивно, бо від низки літ чули ми тільки про журбу держав з вивозовими преміями, облекшеннями для експортерів і т.д., але всеж-таки трапився і такий рік, що нема що вивозити.

Відноситься це передовсім до пшениці. У Польщі відома ржа зїла пшеницю, це саме сталося в Югославії і Мадярщині. У Румунії випали збори пшениці дуже мізерно, а в Болгарії теж некраще. У висліді цього показалося невиданe в аграрних країнах явище, що вони забороняють вивіз пшениці, як це зробила Мадярщина, а Болгарія заборонила продавати навіть торішні запаси, які лишилися зі жнив 1930-31 р.

Через те піднеслися ціни у експортуючих краях на пшеницю майже до цін, які діставали експортери разом з експортовою премією. А що пшениця є децидуючим родом збіжжа на світових ринках, то зменшення або занепад експорту пшениці з европейських аграрних країн вплине на відтяження ринків тимбільше, що в цьому році не грозить вивіз з Радянського Союзу.

Краще випали жнива жита, яке добре зародило в Польщі, Німеччині і Чехословаччині, тобто в трьох теперішних головних продуцентів жита. Однак жита консумують у світі мало і його ціна мало впливає на світові ринки. Одначе треба сподіватися, що добре жниво жита понизить ціну, а то тому, що і його запасів є ще доволі.

Ячмінь і кукурудза — це два продукти для паші, хоч кукурудзу починають чимраз більше уживати до їдження, чим стверджується нижчий рівень життя робітничих мас. Ячмінь вивожено передовсім до Англії і Німеччини, а в дальшому до Австрії і західних країв. Одним з головних продуцентів ячменю є Чехословаччина. Вона буде мати з цьогорічним добрим жнивом чимало турботи, бо і Німеччина і Англія обмежили ввіз ячменю. Лекша справа є з кукурудзою, якої спожиття збільшується, а в якій для европейських продуцентів єдиним конкурентом є Арґентина. Однак арґентинські запаси вже випродані, а румунські, югославянські і мадярські запаси можна буде легко примістити на европейському ринку. Тому теж і ціна кукурудзи йде в гору.

Таким чином у цьому році є корисніші вигляди для пшениці і кукурудзи, гірші для жита і ячменю. Звижка цін пшениці не вплине надто на піднесення цієї ціни, яку дістає хлібороб, бо її зужиють радше на зменшення вивозових премій, які платять держави експортерам, вирівнюючи цим низьку світову ціну. Рівночасно брак відповідної надвишки пшениці, яку можна би експортувати, вплине відемно на платничі і торговельні біляноси таких держав, як Мадярщина, Югославія і Румунія. І хоч спаде їм з голови турбота, де діти надвишку врожаю, то вийде і недомагання, через яке прийдуть нові фінансові трудноші.

Зате загальне положення на европейських збіжевих ринках покращає, а з тим прийде ще один прояв загальної поправи сумного положення світу. Бо всі такі прояви разом, а про них згадувалося вже у нас, дадуть у висліді оптимізм і надію на поправу, а це буде товчком до рушення наперед з нетрів кризи.

(Хр.)

НЕ ДОВГО РАДІЛИ ПОВСТАНЦІ.

НЮЙОРК, 16. 9. ПАТ. Організатори державного перевороту в Сантьяго де Чілє, який довів до повалення президента Давілі не довго раділи успіхами. Контрреволюційний рух приневолив провідника змовників Меріно рятуватися втечею. Бляншє, що виконував владу віцепрезидента подався до димісії. Його місце заняв Фіґароа, бувш. президент найвищого суду. Сподіються нових виборів.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 18. ВЕРЕСНЯ 1932.

В. ГЕРАСЬМЧУК 4)

Чи анонімність козацького літопису Самовидця відкрита?

Якщо навіть Р. Ракушка був фактичним автором літопису, то без сумніву ішов за іншими шляхетнішими, вищими мотивами й був трохи чеснішою людиною, ніж це змальоване автор. А як дійсно був низькою, мстивою „брехливою“ людиною, то напевно не був автором цієї дорогої памятки. Великих діл доказують люди, які йдуть у світ з любовю, вибачливістю, а не з їдю ненависти і помсти.

Цей холодний, стриманий в осудах літописець, вражливий на мораль людей, думаю, не посмів би по смерти сильних розраховуватися з ними тенденційно за кривди з часів революції, про які, зрештою, М. Петровський не зміг на жаль, нічого певного сказати. Коли що, то тільки любов до правди, любов до вітчини й ляк, щоб не забулися діла предків, були спонукою до написання історії козаччини.

Зрештою такі сильні волеві напруження, перед якими нічим є смерть, кари божі не в стилі і не в дусі XVII. ст. А до того не забуваймо, що на думку М. Петровського літописець є духовною особою.

Та літописна неправда і тенденційність, які історик приписує літописцеви, на нашу думку, має своє джерело або в кепській поінформованости Самовидця про деякі події, або ми не вміємо інтерпретувати ним змальованих подій. Возьмім, наприклад, вище згадану справу вибору гетьмана І. Виговського, інакше зображену Самовидцем, а інакше московськими воєводами й послами.

Змальовані літописцем трьохденні наради в Чигирині, звязані зі зложенням урядів Виговським і старшиною, а дальше ствердження Гетьманом Ю. Хмельницького, якого Виговський підчас походів мав заступати, підписуючись гетьманом „на той час“, це все має представляти, як думаю, акцію порозуміння, чи там заключення пакту між родиною Хмельницьких і Виговським. Це порозуміння йшло при посередництві старшини, яка в тім небезпечнім часі хотіла перед вибором полагодити тертя між тими двома могучими домами, щоб оминути небажаних конфліктів, та щоб спаралізувати московські інтриги для ворожнечі між старшиною і простим козацтвом з метою ввести на Україну воєвод; у тій справі вже тоді повели воєводи енергічну агітацію.

Чи, думає історик, що головна рада і згідний вибір були би так гладко перейшли, якби передтим не було ближчого порозуміння старшини і порозуміння між Юр. Хмельницьким і Виговським? Ці наради зображені літописцем пояснюють так знамените цей одноцільний фронт України проти Москви при виборі і так годяться зі загальною ситуацією, що приписувати літописцеви тенденційність треба вважати невдатним арґументом. Правда, родина Хмельницьких і їх прихильники бажали з Виговського зробити гетьманського заступника тільки підчас походів, одначе це з огляду на якісь нам ближче невідомі причини відхилено; всеж таки й на головній раді гетьманству І. Виговського з повнолітністю Ю. Хмельницького поклали край.

Своїх зобовязань супроти сина Хмельницького Виговський не відрікся ніколи. Що воєводи у своїх письменних рапортах не зупинялись над тим порозумінням Старшини, про це можна робити ріжні здогади. Імовірно новий гетьман умів коло своєї справи добре походити. Вкінці може вибір Виговського на чисто був вигіднійший, як такий, що давав вільнішу фіртку до інтриг і до баламуцтв. Для літописця були міродатніші чигиринські наради Старшини і нею наложені моральні зобовязання на Виговського, як формальної натури вибір у присутності Москви.

Без сумніву, що Виговський, покладаючись на солідарний свій вибір при моск. воєводі, мріяв, що не дотримає своїх зобовязань супроти Ю. Хмельницького. Історія України певно пішлаб іншою дорогою, якби Виговський обмежився був до скромної ролі писаря-майордома Ю. Хмельницького. Впливи великої родини і гроші Ю. Хмельницького, кинені на Запоріжа і між Пушкарівців, а до того московські інтриги таки повалили Виговського, знищили його родину, а Україну кинули у пропасть Руїни.

(Продовження буде.)

Жиди і Гітлер.

(Кореспонденція з Бельгії).

Брюселя, 12. IX. 1932.

Французька та бельгійська преса з особливою увагою слідкує за подіями в Німеччині і майже щоденно присвячує їм багато місця. Не дивлячись на те, що ліві німецькі партії закликали чужинецьку близьку собі по ідеольогії пресу не писати про Гітлера і тим не робити йому реклями, зацікавлення гітлерівським рухом зросло від того ще більше і обговорюється ще з більшими деталями ніж давніше. З особливою увагою висвітлює французька преса жидівське питання в Німеччині. Завдяки всемогучому жидівському капіталові це висвітлювання в більшости негативне для Гітлера, але всеж подекуди воно буває і дещо відмінне. Наведу тут кілька цих витягів. Жиди не криються — читаємо — з тим, що вони вживають всіх заходів, щоби не допустити Гітлера до влади, бо перенявши владу, він почне проводити в життя свою програму, яка майже в цілому антисемітська. Гітлерівці — це єдина партія в Німеччині, яка не боїться отверто виступати проти всемогучого інтернаціонального жидівського капіталу. Боротьба гітлерівців з жидами, це лише одна із фаз постійної та довгої боротьби „німецької раси", як каже Гітлер, проти „жидівських паразитів". Треба пригадати, що ще в Дрездені в 1882 році на міжнароднім антисемітськім конгресі німці кваліфікували азійські народи, як народи, які не піддаються асиміляції європейськими націями. Між ними жиди грають ролю „паразитів", визискувачів, руїнників та підкупників преси і влади. Щоби зрозуміти цей протижидівський рух, треба згадати про загальне положення жидів в Европі перед світовою війною. Відомо, що в деяких державах перебування жидів толерували з великим трудом, а в деяких як в Еспанії, їм заборонили були на все перебування і побут. У старій царській Росії не кожний жид міг мешкати в столиці і неодин не міг бути старшиною в царській армії. Досить того, що перед промоцією учнів військових шкіл в старшинську рангу, від них вимагали підписки в тому, що ні його дід ні прадід ні по матері ні по батькові не був і не походив з жидівського роду.

У 1911 році в Льондоні кайзер в розмові з англійським премієром Аскітом сказав: „У моїй армії немає ніодного офіцера-жида". На це відповів йому Аскіт: „Зате в Англії жиди комплесовані, бо вони мають у своїй власності і під своєю контролею велику більшість німецької преси". Відомо також, що кайзер був у постійних звязках і навіть у добрих взаємних із деякими жидівськими банкирами та магнатами індустрії.

Французька революція і нарешті події в 1830 та 1848 роках повіяли ліберальним духом по Европі з чого скористали жиди і в 1848 році франкфуртський парлямент та пруське національне зібрання проголосили еманципацію жидів. Після війни німецькі жиди — запевняє Гітлер — маючи величезні капітали, добуті підчас війни, скористали з поразки Німеччини і ціною грошової допомоги зруйнованій фінансово Німеччині, добились кількох міністерських тек у новім революційнім уряді Німеччини, а уряд Прусії складався майже весь з жидів і від цього часу, кажуть гітлерівські агітатори, „жиди як заразливі мікроби порпаються і руйнують німецький державний організм". Будучи рівноправними німецькими горожанами, вони продовжували визискувати, підкуплювати, словом робити свої чисто жидівські інтереси. В одній зі своїх промов Гітлер сказав: „Німеччина є зараз полем боротьби поміж двома силами. Перша — націоналізм і друга юдо-марксизм. Якщо цей останній переможе, то від Рейну до Владивостоку буде єдина велика жидівська держава зі столицею Москвою на чолі".

Японський журналіст Кінзо оповідає, що чув промову Гітлера на студентському зібранні в Берліні, де Гітлер сказав: „Я поборюю юдомарксизм тому, щоби Німеччина була сильна назовні". Боротьба з юдомарксизмом — кажуть — породила італійський фашизм, англійський націоналізм, німецький гітлеризм і французький солідаризм".

Жидівство вважає Гітлера за одного з найбільших антисемітів в Европі, а тому закликає все жидівство світу до спільної боротьби з Гітлером та з його програмою. На доказ наводять витяги з його книжки „Майн Кампф" (1925—1927), у якій Гітлер каже, що вперше він познайомився з жидівською моралю у Відні. Всюди, де було якесь нечесне діло, навіть у справах релігійних, все був замішаний бодай один жид. Це обвинувачення жидів у його очах зросло ще більше, коли він побачив яку „ганебну, могучу, але разом з тим і огидну ролю грають жиди в світовій пресі, літературі, театрі і в міжнародній торговлі живим товаром" і це все, на його думку, робить раса, яка не представляє собою навіть 1/100 населення цілого світу. Гітлер говорить також про звязок, який існує між жидівством та марксизмом, підкреслюючи, що Карло Маркс та Лясаль, обидва жиди, зазначує, що в післявоєнних революціях як у Росії, Баварії та Мадярщині, провідники були теж жидами. У всіх цих революціях — твердить він далі — єдиним завданням жидів було руйнування батьківщини пануючої нації, або перешкода державному відродженню нації. Гітлер твердить, що якщо жидам пощастить опанувати світом при допомозі теорії марксизму, то це буде кінець людства. Ясно, що коли Гітлер, з такими поглядами на жидів прийде до влади, то ні в одній адміністративній установі не буде ні одного жида, навіть преса буде звільнена від їх впливу. У 23-му пункті програми гітлерівської партії говориться недвозначно, що ні один жид не може бути в адміністрації чи редакції якоїб-там не було німецької газети, а навіть фінансова участь у німецькому видавництві має бути каригідною. Отже не диво, що німецькі жиди, щоби оминути таких перспектив життя у Німеччині, роблять все, а в Данцігу навіть недвозначно проявили свої симпатії до польської держави в пресі, разом з тим протестуючи проти гітлерівського руху.

Ж. О.

Нові методи навчання у нас.

Заочні кооперативні курси РСУК.

Ревізійний Союз Українських Кооператив сповіщає саме (ГКЧ ч. 38) про висліди навчання на Заочних Кооперативних Курсах у рр. 1931/32. В цьому зимово-весняному періоді функціонували такі заочні курси:

а) крус для книговодців господ. споживчих кооператив,

б) курс для книговодців кредитових кооператив,

в) курс для крамарів і справників госп. споживчих кооператив.

На цих курсах працюється шляхом листування. Управа Курсів висилає друковані виклади з питаннями і задачами, які виробляють слухачі і пересилають Управі до перегляду. Поправлені вироби учасники Курсу одержують назад разом із новим викладом і задачами для вправ. Таке навчання здавна практикується в Америці; воно дуже доцільне, бо виховує учасника Курсу до самостійности в праці.

На згаданих вище Курсах Ревіз. Союзу цього року було вписаних 120 осіб, переважно кооперативних робітників із сіл і з Союзів. З них закінчило Курси вповні 95 осіб. Інші ще докінчують. Учасники дуже вдоволені успіхами своєї праці. На курсах викладали такі фахові сили: К. Коберський, М. Корчинський, Р. Раковський, В. Кубаєвич, І. Прокопів, М. Савойка, К. Голобродський, І. Витанович. Оплати за науку на курсах РСУК втроє дешевші як на подібних польських курсах.

На жовтень ц. р. розписує Управа З. К. К. вписи на новий шкільний рік. До старих Курсів тепер додано ще два нові, а саме: а) курс для касієрів і членів Надзірних Рад кооператив та б) курс для книговодців молочарських кооператив. Умови прийняття й оплати подані в „Господарсько-Кооперативному Часописі" ч. 38.

Крім цих фахових коопп. курсів у минулім шкільнім році був при Ревізійнім Союзі ще окремий заочний курс для учителів „Рідної Школи", що ведуть навчання кооперації по школах. Цей курс закінчило досі з успіхом 57 осіб. „Рідна Школа" придбала таким чином вже близько 60 кваліфікованих учителів і вихователів молоді у дусі спільництва. В програмі курсу крім кооперативної історії та теорії було книговодство шкільних кооператив та історія економічного розвитку України.

Як бачимо, заочна метода навчання, хоч у нас нова, приймається з успіхом. Чи не можнаб поширити її на інші ділянки, напр. на загальноосвітню?

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 18. ВЕРЕСНЯ 1932.

Д-р М. БАЖАЛУК. 3)

З Лемківщини.

Прогулька до Душатина.

(Докінчення.)

Хтось хоче озеро фотографувати.

— Ось тут, ось тут. Фотографуйте стружка або русалку. Стружок на фотографії виглядатиме як підводний човен, а русалка як гидроплян.

А ось джерело. Що за вода! Поїть нас усіх провідник Проць, побережник. Обережно, щоб не скаламутити джерела, черпає воду і подає нам. Біля самого джерела корчики вовчого лика з червоними овочами. А ось і отрівниця песя, вишня з великими чорними ягодами справді, як чистенькі вишні. Рівночасно на ній і квіти, і зелені ягоди, ще й пристиглі.

— Ах, якіж то гарні овочі! Чи можна ними не поді закусити?

— Їб не радив.

— Краще скажіть, як ті озера повстали? Відки вони взялися?

— Тут був [illegible] облаз або зарва. Щоденне явище в горах, та [illegible] тільки в горах, але всюди, де є вижлені м[illegible] звалами звітрілого каміння на [illegible] мягких [illegible] напр. у подільських ярах. Отже в такихто місцях маси піску, глини, [illegible] і більших кусків звітрілих скал зсуваються по [illegible] [illegible] з нахилених збіч. Буває це особливо в часі слітного літа. Такі зарви можна бачити в горах доволі часто.

А цей засув трапився тут, у Душатині, саме тому 25 літ у квітні 1907 р. і то на самий великдень. Сталося це по сильних кількаденних дощах. Отже тоді то великанська маса покришених і звітрілих скал, як бачимо тут, глинистих лупаків і пісковиків — яких 10 міліонів кубічних метрів! — разом зі 150 літніми буками і ялицями, зїхала зі західного збіччя гори Хрищатої (990 м. н. м.) три кільометри вниз, загатила у трьох місцях цей потічок і таким чином утворила три озера. Долішне озеро, як бачимо, вже майже зовсім замулене. Найбільше середнє, бо займає всеж таки пів гектара і має бути місцями понад 14 метрів глибоке.

Як це каміння зсувалось мав бути такий гук, що населення Душатина, віддаленого від цього місця на яких 5 км., тікало зі своїм майном геть у панічному страху, бо думало, що це надходить кінець світа...

Подібний великий засув був літом 1911 р. на Буковині у Дихтинці коло Сторожинця-Путилова, родинного місця Федьковича. За добу зсунулося тут у часі слоти тільки землі, ріни і більшого каміння з гори, що це загатило було зовсім річку Путилівку й утворило озеро на 30 метрів глибоке. З великим трудом австрійські вояки перекопали насипану греблю, працюючи день і ніч, і те озеро спустили.

Вертаємо назад понад потік Вільховатий лісом. Глухо в лісі. Тільки громадки синичок, батьки з дітьми, по буках перекликаються. Приходимо до барона Гірша. Наша тяжка кавалерія увесь час у холоді собі відпочивала і душатинське пивце — зовсім не знамените — попивала. Підвечіркуємо і прощаємося з п. Гіршом і Душатином.

Вертаємось дресиною. Меншою дресинкою на якій були лавки, поїхала собі наша аристократія... А вся менша братія — між ними і проф. Б., спец із Позналя з жінкою і доцечкою — їхала більшою дресиною, на якій ніяких лавок не було. Сиділи тільки ті, що з краю, спустивши ноги в долину, а ті в середині стояли.

Їдемо. Зараз по Душатині схил на шляху сильно обнижується. Дресина жене зі скорістю 120 км. на годину. Всі жінки в крик! За мінуту ми на рівній дорозі. Дресина стає поволі. А наші жінки, що мають чоловіків і дітей, злізають.. „Не злазаць, не злазаць! Проши не злазаць!" — кричить Василь, наш машиніст.

На рівній дорозі припинає Василь до „курієра" коні і вони наш „курієр" тягнуть.

Це повторяється кілька разів. Де більший схил на шляху, там курієр сам біжить, а де шлях рівний, там його Василеві коні тягнуть. Ось і Прилуки. Пороги і басейни в Ославі. На скалі стоїть полковник УНР, п. К. і ловить кліпкою рибу. Знов більший спад. Женемо. Минаємо Прилуки. Сонце заходить. Діти женуть худобу до дому. Ось і Репедь. Злазимо. Деж наші жінки? Ідуть пішки. Ішли більшу половину дороги з Душатина до Репеді (11 км.).

З Репеді їдемо поїздом до Загіря. Тут пересідаємо до товарового і приїздимо в саму північ до Дамп-Сянока. Деякі молодші пари ідуть іще до Дампфа на танці, а все інше в обійми Морфея.

ПРИСИЛАЙТЕ ЗГОЛОШЕННЯ НА III-Й РІЧНИК „ЗАОЧНИХ КООПЕРАТИВНИХ КУРСІВ РСУК“.

З початком жовтня починається висилка лекцій на III-му річнику Заочних Кооперативних Курсів Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Оплата за курси у цьому році значно знижена.

Як у минулому, так і в цьому році можна зголошуватися на слідуючі курси: а) **Курс для книговодців господарсько-споживчих кооператив.** 34 лекцій, оплата 28 зол. 50 сот.; б) **Курс для книговодців кредитових кооператив.** 34 лекцій, оплата 27 зол. 50 сот.; в) **Курс для крамарів і справників** господ. споживчих кооператив, 36 лекцій, оплата 28 зол. 50 сот.; г) **Курс для касієрів і членів Надзірних Рад.** господ.-спож. кооператив, 16 лекцій, оплата 14 зол.; д) **Курс для касієрів і членів Надзірних Рад кредитових кооператив,** 12 лекцій, оплата 11 зол. 60 сот.

Крім того можна зголошуватися на: е) **Курс для книговодців молочарських кооператив,** за оплатою 35 зол. Цей курс буде відкритий, коли зголоситься найменше 20 учасників.

На повищі курси приймаємо кожного, хто вміє вправно читати і писати по українськи та має початкові відомости з рахунків і покінчив 15 літ життя.

Зголошуватися треба негайно. При зголошенні подати: 1) Призвище та імя, 2) місце замешкання і почту, 3) дату народження, 4) заняття, 5) який з названих курсів хоче відбути.

Адреса: Ревізійний Союз Українських Кооператив, Львів, Словацького 14.

—o—

Проти уряду Папена.

БЕРЛІН. 16. IX. ПАТ. Спільне засідання головної управи парляментарної фракції центрової партії мало характер збірної маніфестації проти уряду Папена. Провідник центрової партії пралат Каас заявив, що ухвалена райхстаґом заява недовіря є політичним засудом на т. зв. кабінет національної концентрації.

Ґерінґ скаржить Папена.

Президент райхсвери Ґерінґ поручив правному дорадникові гітлерівців, д-рові Франкові виступити зі скаргою проти канцлера Папена у звязку з оголошеним проти нього закидом, що Ґерінґ зломив конституцію, не давши голосу Папенові підчас відкриття райхстаґу.

—o—

Виміна вязнів.

Із Баранович виїхав 15. ц. м. до Столпців потяг, що повіз політичних комуністичних вязнів числом 40, які рекрутувалися переважно з 5. послів Білоруської Громади з виїмком Тарашкевича. Пополудні на граничній стації в Колосові переведено виміну вязнів. Видані радянською владою вязні поляки проведуть 10 днів у Барановичах, щоби відбути кварантанну. В самих Барановичах зроблено великі приготовлення до приняття вязнів. У звязку з тим приїхало до Баранович багато осіб з Польщі. Особливо численно приїхало польське духовенство з епископом Букрабом.

Виміна відбулася без ніяких інцидентів. З радянського боку при виміні асистував цивільний комісар Якубович і 50 радянських старшин. Від Польщі перевів виміну варшавський делеґат комітету для репатріяції Куліковський. Крім того були старшини граничної сторожі та радник польського посольства з Москви Понінський. Виміна вязнів протягнулася до пізної ночі. Радянщина, оскільки відомо, видала 40 вязнів а разом з їхніми родинами 91 осіб.

Китайські настрої.

ПАРИЖ. 16. IX. ПАТ. Визнання манджурської держави Японією викликало в Китаю пригноблення, яке проявляється найбільше у пресі. Факт, що вчора не було ніяких протияпонських маніфестацій слід приписати тільки гострим розпорядкам китайської й чужинної влади. Коментарі преси мають такі заголовки, як: „Японія закпила собі з цілого світа“, „Обовязком держав виступити зі спільною акцією проти Японії“, „Незалежна Манджурія це фарса“ і т. п. Найбільший китайський денник у Шанґаю „Шун-Тао“ заявив, що як держави не виповнять своїх зобовязань, Китай буде приневолений зробити союз з Радянщиною.

—o—

Остракизм проти Манджурії.

ВАШИНҐТОН. 16. IX. ПАТ. Становище державного департаменту супроти факту визнання манджурської держави Японією є мовчазне, але вижидаюче. „Геральд Трібюн“ запевняє, що в офіціяльних колах переважає опінія, що пакт 9 держав повенюлено. Доки Союз Народів не висловиться в цій справі, Вашинґтон, як думають, приноровить зисльоматичний остракізм супроти Манджурії.

Дві ревізії в Районовій Молочарні в Яворові.

Наша молочарська організація в Яворівщині поставлена гарно. Добре держаться районові молочарні в Яворові, Молошковичах, Рогізні, дещо слабше у Свидниці (на шляху до санації). Це коле в очі ріжних наших „приятелів“.

І ось у присілку Коти ад Старий Яжів, де є мол. станиця Р. М. з Яворова, бандити вкрали кружляк вартости 300 зол. — і досі злодіїв не зловлено! Поліція зі Ст. Яжева та Яворова заарештувала зате молочаря Василя Перуна з Котів під замітом „антипаньствовости“. Підчас ревізії забрали в нього таку небезпечну книжку як Жіль Верна „80.000 км. під водою“ (радянське видання)! Держали цього кружлівкаря мол. станиці Коти аж 5 неділь у тюрмі в Яворові, вкінці випустили його на волю — і дошукуються даних проти нього.

Вже вдруге у звязку з тою справою зробили основну ревізію у Р. М. в Яворові, навіть по стриху ходили і шукали — і, розуміється, нічого не найшли! Другий раз відбулася 10. ц. м. у Р. М. в Яворові ревізія на поручення суду, при чому, як виявилося, справа йшла про якісь рахункові книжки до перегляду — зрештою ведені якнайкраще і найточніше — знову ж у тій самій, вище наведеній справі. На це потрібно було аж двох мундурованих поліцаїв і двох цивільних аґентів та п. Попеля з Повітового Виділу як знавця — тай ревізії аж чотирогодинної.

Цікаво, чи суд так собі доставлення чи перегляд згаданої книжки представляв? Але воно може таки колись до судової розправи дійде. *Я.*

—o—

Проти польського вугля.

Представник голяндських шахтярів проти Польщі.

На конґресі гірничого інтернаціоналу, що відбувається у Льондоні, при обговорюванні справи ратифікування вугляної конвенції представник голяндських шахтярів заявив, що тому, що Польща відмовилася ратифікувати конвенцію тай так не допустила до того, щоби конвенція війшла в життя, конґрес повинен ухвалити резолюцію, що осуджувала би становище польського уряду.

Він теж предложив резолюцію, в якій крім осудження польського уряду булиб такі тези: 1) Візвати делеґації поодиноких країн, щоби зробили натиск на свої уряди в справі приноровлення репресій супроти привозу польського вугля, 2) інтернаціонал транспортовців видасть наказ бойкотувати польський вугіль, так що відмовиться перевозити та виладовувати його.

Проти внесення заявився представник польської делеґації бувш. посол Станьчик. Голяндський делеґат узяв своє внесення назад і заповів, що торкнеться тієї справи на засіданні гірничої екзекутиви.

Із конференції в Стрезі.

Вчорашній день на конференції в Стрезі не приніс нічого нового. Точка тяжкости перенеслася за куліси. Предсідник конференції Боне продовжував з британськими делеґатами розмови, що мали на меті приєднати Вел. Британію, яка зберігала досі велику резерву, для французько-німецько-італійського проекту конвенції про реґуляцію цін збіжа. Рівночасно йшли праці в ріжних комісіях.

По широкому світі.

— На основі відомостей, які дістало французьке міністерство війни, жертвою катастрофи коло Тлямсан в Орані згинуло 55 осіб, 230 є ранених, а 37 пропало без вісти.

— Індійський уряд випустив Ґандія з вязниці, наказавши тільки домовий арешт.

— Німецьким амбасадором у Парижі на місце ф. Геша має стати Р. Кестнер, б. посол у Норвеґії.

— В Новій Зеляндії був сильний землетрус, від якого потерпіло кілька міст.

Проти визнання манджурської держави

Аґенція Ренґо оголосила текст підписаного в Чан-Чун протоколу, в якому манджурський уряд зобовязується шанувати японські права й інтереси на території Манджурії. Японія і Манджурія, як зазначує протокол, будуть продовжувати політику співпраці, що має на меті вдержати національну безпеку. Японські війська потрібні до цього, будуть уміщені на території Манджурії.

У звязку з тією справою китайський віцеміністр закорд. справ відбув у Шанґаю конференцію з б. премієром Ван-Чен-Веєм і міністром фінансів Суном. Проти визнання манджурського уряду Японією китайський уряд вислав протестаційну ноту сиґнатарям пакту 9 держав, Союзові Народів і до Токіо. Японського консуляту в Шанґаю стережуть сильні поліційні патрулі.

—o—

НЕ БУДЕ ПОМИЛОК ПРИ СТВЕРДЖЕННІ СМЕРТИ.

МАРСИЛІЯ, 16. 9. ПАТ. Тутешній славний медик д-р Северин Ікар винайшов, як твердять, спосіб, який забезпечує від помилок при стверджуванні смерти, у випадках летаргу. Д-р Ікар вприскує розчин фльоресцеїни, яка на випадок навіть найслабшого обігу крови, забарвлює шкіру та слизні ткани на колір виразно жовтий.

Дальша чистка в судівництві.

У звязку з виданям відомого декрету про одномісячне знесення неусувальности суддів звільнили в бережанському окружному суді таких *суддів українців:* радника окр. суду *Володимира Сухого* в Бережанах, суддю городського суду д-ра *Евгена Дзеровича* теж у Бережанах, городського суддю *Барневича у Болшівцях,* городського суддю *Чикету* в Козовій, гор. суддю *Барткова* в Перемишлянах, гор. суддю *Лаголу,* суддю *Климкова* і суддю *Метика* в Підгайцях. З наведеного бачимо, що налагоджування польсько-українських взаємин на нашому терені на „якнайкращій дорозі“.

У краківській апеляційній окрузі перенесені в стан спочинку такі судді-українці: окружний суддя *Туна Степан* у Вадовицях і начальник суду в Улянові Іванець.

—o—

ГІНДЕНБУРҐ НА МАНЕВРАХ РАЙХСВЕРИ.

БЕРЛІН, 16. 9. ПАТ. Президент Гінденбурґ, як повідомляє преса, візьме участь у маневрах райхсвери, які відбудуться 20. і 21. вересня в околиці Фірстенберґ н. Одрою.

—o—

ТРОЦЬКОГО НЕ ВПУСТИЛИ ДО ПІЩАН.

З Праги повідомляють, що чеський уряд відкликав дозвіл, який дав був уже Троцькому на приїзд до Піщан. На засіданні ради міністрів міністр торговлі Матоушек зголосив протест проти признання Троцькому візи, а його становище піддержав міністр внутр. справ Слявік, який заявив, що не може ґарантувати Троцькому безпеки. Тому мін-ство закорд. справ поручило чеському консулеві в Стамбулі відмовити Троцькому візи. При цьому виявилося, що Троцький взагалі не має ніякого пашпорту, навіть нансенівського

—o—

ОБЛОГА ЗАЛОГИ.

ЛЯ ПАЗ, 16. 9. ПАТ. Урядово повідомляють, що 10.000 параґвайців облягає від учора веч. безуспішно малу болівійську залогу в твердині Букерон. Залога бориться по геройськи.

—o—

ХТО ВИГРАВ НА ЛЬОТЕРІЇ?

ВАРШАВА (ПАТ). Сьогодні в 8-ому дні тягнення клясової льотерії важніші виграні впали на такі числа: 25.000 зол. — 137.633, 15.000 зол. — 68.620, 93.341, по 5.000 зол. — 97.109, 109.316, по 3.000 зол. — 60.770, 69.239, 91.302, 102.984, 112.832, 119.025, 119.562.

—o—

Зі справ Радія.

Музика популярна та легка.

На межі літнього сезону, який проходить під знаком популярности, та поважніших завдань сезону, кожна радіостанція підсумовує собі бажання громадянства, які йдуть будь у напрямі легкої музики, будь у напрямі домагання музики змістової, поважної.

Закиди щодо програм, що вони є або за „легкі“ або за „поважні“, перехрещуються протягом цілого року.

Без сумніву, прихильники поважної музики є в меншості, яка не повинна бути постійно переголосована. Будь-що-будь, ця „меншість“ представляє музичну еліту і тому заслуговує на оборону. З другого боку, „більшість“ також не може терпіти, бо радіо тільки частинно виконує виховуючі завдання.

Як тут погодити? Обі сторони мають по своєму слушність. Догодити всім, це значалоб усіх незадоволити. Поділяючи програму на „поважну“ та „популярну“ треба не забувати про музику „приступну“ та вартісну. Трудність добору творів доброї популярности полягає головно у ріжних відмінних уподобаннях публики. Однак намічення тут так званої „програмової лінії“ інтелігентного ведення тої лінії є можливе. Цю лінію накреслюють не тільки керманичі програ-

мовних відділів, але в значній мірі також вимоги слухачів. Ці вимоги виписані в листах писаних до Радія. „Польське Радіо" запевняє, що не думає ділати проти бажань своїх слухачів, а навпаки, охоче буде слухати їхні спостережения.

Проект польського радіофонічного закону.

Радіофонія, як нова галузь життя, від восьми літ виборює собі права громадянства в обсягу законодавства. Спершу приписи про радіофонію містилися в загальних приписах про почту та телеграф. Незвичайний, просто стихійний розвиток радіофонії залишив далеко за собою законодатні приписи, вимагаючи видання все нових, все більш докладних виконавчих розпоряджень, які в скорому часі створили правдивий лябірinт приписів. Серед них орієнтуватись ставало все трудніше навіть для кваліфікованого правника.

Деякі законодавства, які брали завдання радіофонії надто загально, не передбачали ряду розвоєвих можливостей, що створило так звані „правні люки". Цей стан віддавна вже вимагав радикальної зміни. Перед півроком почались заходи в напрямі новелізації правних приписів, які торкаються радіофонії. Засинувався Польський Радієвий Правничий Комітет, який становить складову частину Міжнародного Радіотелеграфічного Комітету. Цей комітет має опрацювати проект одностайного радіофонічного закону, беручи під увагу потреби практичного життя та передбачаючи в належний спосіб різні розвоєві можливости. Предсідником комітету є правник-цивіліст Генрик Конін, якого вибрали заступником голови Міжнародного Радіофонічного Конґресу в Люцерні в 1930 р. Крім нього до складу комітету входять: віцеміністр справедливости Сечковський, від мін. почт та телеграфів інж. Ковальський, М. Ліпський, І. Бернацький, від П. Р. адвокати: Б. Безанський, А. Рахонь, Лубінський, Дзятеловський та Кафталь.

(Ця справа не є байдужа й для нас українців, які повинні дбати, щоби в законі було бодай застережене право українського населення домагатися українських авдицій, та щоби виразно вказувано на обовязок Радія обслуговувати слухачів і абонентів без односторонньої національно-політичної тенденції.)

НОВИНКИ

— **Справа д-ра О. Когута перед Найв. Судом.** Доповнюю нашу замітку про те, що Найв. Суд у Варшаві ухилив присуд львівського суду у справі б. посла д-ра О. Когута і відіслав її до нового розгляду перед судом присяглих у Львові, справляємо остільки, що д-ра Когута заступав перед Найв. Судом не д-р Старосольський, але адв. Евген Смяровський.

— **Нема можливости вести освітню роботу!** Дня 9. ц. м. виїхав п. Семен Харамбура з Яворова від філії Т-ва „Просвіта" на довшу поїздку по районі філії в ціли люстрації читалень. Та вже у с. Дрогомишлі притримав його держ. поліцай, спровадив на постерунок і тут перевів 3-годину докладну кишеневу ревізію, при чому затримав собі його приватний записник і списав протокол. Слід запитати владу, на якій основі діються такі річи? — **Я.**

— **Страйк дітей у Мужиловичах.** Цього шкільного року іменували до народньої школи в с. Мужиловичах, пов. Яворів, куди ходить виключно українська дітвора, учительку польку, яка по українськи не вміє навіть „Отченашу"! Батьки терпіли терпеливо науку дотеперішньої польської вчительки, яка біля ще одної українськоі сили вчила досі у школі в Мужиловичах, бо вона ставилася все таки із деяким зрозумінням до справи української мови. Тепер заявили батьки, що дітей до школи не вишлють, як довго їх діти має вчити нова вчителька, котрої діти не розуміють. Інспектор не взяв заяви батьків поважно, бо згаданої нової вчительки не усунув, тільки додав їй „на поміч" покищо другу вчительську силу з Кольонії. Ця друга вчительська сила має пробувати зачинати тепер новий шкільний рік, бо досі його в Мужиловичах не було! Чим воно скінчиться, не знати.

— **Академічні оплати в ратах.** На прохання делегацій академічної молоді міністр освіти заявив, що в акад. році 1932/33 оплати можна буде сплачувати ратами, розложеними на цілі літа, навіть до 11 років. Про розклад рат і полекші в оплачуванні будуть рішати ради виділів поодиноких вищих шкіл.

— **Арештування в Стрию.** В будинку української гімназії в Стрию а також у помешканнях учнів перевела місцева поліція ревізії, що мали викрити нелегальну літературу, друковану за границею. Арештовано ряд осіб, між іншими гурток гімназистів на стрийському двірці. Як повідомляє „Век Нови", мало показатися, що всі грабіжницькі напади, на жидівських купців по дорогах, доконані в останніх часах у повітах стрийському та сусідніх, це діло учнів згаданої гімназії. Грабили з метою роздобути гроші для тайної організації, що є, мовляв, експозитурою ОУН.

— **Коминярська тарифа.** Львівське воєвідство встановило за коминярські роботи у Львові такі оплати: а) за оглядини комина і печі: в партеровому домі 40 сот., в 1-поверховому 50 сот., у 2-пов. 70 с., 3-пов. 90 с., в 4-пов. 1 зол. б) За одноразове вичищення комина або печі: в партеровому домі 30 сот., 1-пов. 35 с., 2-пов. 40 с., 3-пов. 50 с., 4-пов. 60 с., 5-пов. 70 сот.

— **Бандитський напад.** У пятницю рано вдерлося до хати Г. Дзедзіца при вул. Торговій у Варшаві трьох бандитів. Вони звязали три особи, що були в хаті та забрали 300 долярів, 100 зол. і біжутерію. Опісля бандити втекли.

— **Хотіла вмерти від голок.** До перемиського шпиталю привезли молоду жінку з околичного села, що хотіла відобрати собі життя, проковтнувши 7 голок. У шпиталі перевели операцію й витягли всі голки з кишок, наслідком чого жінка буде жити.

— **Пожежі.** У Хлібичині пов. Снятин вибухла пожежа на фільварку Марії Бобкової й знищила дві стирти пшениці, одну стирту жита, одну конюшини й одну стирту соломи. Шкоди обчисляють на 100.000 зол. Збіже було обезпечене. В рятунковій акції брали участь пожежні сторожі з околиці. — У четвер після 10. год. вечір вибухла велика пожежа в будинку корпусу кадетів у Львові. Згоріла середуща частина даху поверхнею ок. 900 квадр. метрів і річи, що були на стриху. Гасили пожежу до год. 5.30 рано. Шкоди є більше як на 30 тисяч золотих. Слідчий виділ і військова жандармерія ведуть слідство в справі пожежі. Устійнили, що пожежу спричинили мабуть робітники, які працюють при інсталяції центрального отоплення. Ті робітники лютували рури пальниками, а від розігрітої рури запалилися мабуть стрихові сволоки та дахове вязання. Зачувати, що спричинники пожежі відповідатимуть перед судом.

— **Дешевіє денатурований спірт.** Польський держ. спіртовий монополь обнизив із 15. вересня ціни денатурованого спірту. Літра денатурованого спірту коштує тепер 1 зол. 10 сот., (досі 1 зол. 60 сот.), пів літри 65 сот. (досі 85 сот.) Продаватимуть теж денатурований спірт у бляшанках по 95 сот. за літру. Сирий спірт для промислу коштуватиме 33 зол. за гектол.

— **Конфлікт між фільварком і селянами.** Від фільварку в Люблинці Новому пов. Любачів винаймали господарі, місцеві і з Чесанова, кошення трави й випас худоби. З причини цьогорічної посухи й браку паші почали користати з двірського пасовиська також інші селяни, що не мали на це права, наслідком чого приходило між ними й селянами до непорозумінь. Перед кількома днями селяни вигнали знову худобу на двірське пасовисько і двірська служба її займила. Прийшло до поважного конфлікту і навіть мешканці присілка Мельники наспіли селянам на поміч. Одного двірського форналя побили за те, що бив селянську корову. На місце прийшла поліція і зліквідувала конфлікт. На другий день селяни знову пробували гнати худобу на двірське пасовисько, але поліція недопустила до того. На місце приїхав любачівський староста, д-р Кашубський і довів до обостороннього порозуміння.

— **Вожения осіб на роверах і мотоциклях.** Уряд львівського воєвідства видав розпорядок, яким заборонив перевозити на роверах і мотоциклях особи, держані на руці або уміщені перед керманичем, а також перевозити на роверах і мотоциклях з двома колесами більше ніж дві особи, а на мотоциклі з візком більше ніж три особи разом з керманичем. Вільно перевозити на роверах і мотоциклях, якщо вони мають окреме сидяче місце. За нарушення цього розпорядку передбачена кара.

— **Княжий шлюб.** В катедрі на Вавелі в Кракові відбулося вінчання кн. Бурбона Парменського з княжною Сесилією Любомірською. Вінчав кс. митрополит Сапега.

— **Засідання Бібліографічної Комісії** Н. Т. ім. Шевченка відбудеться в суботу 17. IX. в год. 6. веч. у бібліотеці Н. Товариства. Окремих запрошень не висилаємо. Членів просимо прибути!

„Рідна Школа" підтримує рідний промисл.

Вияснення в справі кіоску „Рідної Школи" в часі цьогорічного Шашкевичівського Свята на горі в Підлисю.

В останніх часах появляються заміти, звернені проти „Рідної Школи", які — буває — попадають й на сторінки нашої преси та, інформуючи фальшиво український загал, могли би в легковірних захитати довіря до „Рідної Школи".

Один такий заміт видвигнули проти „Рідної Школи", — у часі Шашкевичівського Свята на горі в Підлисю дня 14. серпня 1932 в кіоску „Рідної Школи — мовляв — продавали цукорки жидівської фірми з поминенням фірми „Фортуна Нова". Закид цей неправдивий. Кіоск „Рідної Школи" в Підлисю не мав нічого спільного з жидівськими фірмами. Товарі брав у коміс в українській кооперативі „Народня Торговля" в Золочеві і мав цукорки (3 пушки) лише з фабрики „Фортуна Нова". Були щоправда чоколядки й іншої фірми, які видала рідношкільному кіоскові „Народня Торговля", не маючи чоколяд з фабрики „Фортуна Нова", яких, здається, „Фортуна Нова" зовсім не виробляє. На доказ, що рідношкільний кіоск продавав цукорки тільки фабрики „Фортуна Нова" може послужити дотична фактура „Народньої Торговлі", залучена до асиґнати при касовій книзі. Можливо, що інші нерідношкільні кіоски на горі в Підлисю продавали цукорки з інших фабрик, а не з „Фортуни Нової", але за це не може відповідати „Рідна Школа".

При цій нагоді зазначуємо, що при наших школах є кооперативи, які закуповують і продають тільки цукорки з фабрики „Фортуна Нова" і таким чином привчають наш молодий доріст підтримувати свій рідний промисл і користуватися його виробами.

Золочів, дня 10. вересня 1932.

За старшину кружка „Рід. Школи" в Золочеві:

Д-р Залужний вр., голова. **Мартинюк Микола** вр., секретар.

Дужання.

В *четвер* відчитав на початку суддя Бравський телеграму від Шмідта *Вестергарда*, німецького великана, який після своїх перемог в Америці прибув до Львова, де кинув визов усім атлетам, що беруть участь у турнірі. Таким чином львівські дужання продовжаться ще на кілька днів.

Після того почалися дужання, в яких Прохаска поклав Тібермонта (в 7. мін.), Штекер ремісував в Торновом, Кавал поклав Колефа (в 19. мін.), а Кравзер у дуже добрій формі дав собі раду з молодим Дозе (в 35. мін.).

Найбільше емоції мала публика, слідячи за запертим віддихом дужання *Гаркавенка з Д'Олівейрою*. Дужання ті, в яких Гаркавенко заімпонував знову своєю бравурною технікою і кольосальною силою та величезним спокоєм у найкритичніших моментах, впродовж цілої години не дали висліду і перейшли на пункти. Серед небувалого напруження *виграв Гаркавенко на пункти (2:1)*. Перемогу українського змагуна приняла публика невмовкаючими оплесками.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 16. IX. 1932 р. за масло експортове та десерове пріма 2·60 зол., за літру молока 19—20 сот., літру сметани 0·90 зол., копу яєць 4·00—4·10 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 17. IX. год. 7.30 веч. „Так здобувають жінок".
Неділя, 18. IX. год. 7.30 веч. „Так здобувають жінок".
Понеділок, 19. IX. год. 7.30 веч. „Так здобувають жінок".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 17. IX. год. 7.30 веч. „Дивні любки" (Містігрі) премієра.
Неділя, 18. IX. год. 7.30 веч. „Дивні любки" (Містігрі).
Понеділок, 19. IX. год. 8. веч. Виступ Льоли Галеми.

Спортовий цирк при вул. Пелчинській на площі біля Тенісового Т-ва.

Щодня дужання атлетів. Початок в год. 8.30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ловіцька княжна".
АТЛЯНТІК (давніше Лев) нечинне.
КАСІНО: „Погромники просторів".
КОЛЬОСЕЙ: „Манон Леско" та ревія „300 жінок".
КОПЕРНИК: „Гегенна жінки".
МАРУСЕНЬКА: „Гегенна жінки".
МІРАЖ: „Любощі віденської залоги".
ОАЗА: „Князівські любощі".
ПАЛЯС: „Година з тобою" (Мор. Шевеліе).
ПАН: „10 хвилин жаху" (Льорель і Гарді), „Кохання серед ледів" (Р. Гільберт).
ПАСАЖ: „Герой зі Заходу".
ПРОМІНЬ: „Моє сонічко".
СТИЛЕВЕ: „На приказ княжни".
УТІХА: „Рінальдо Рінальдіні".
ХИМЕРА: „Х. 27" з Марленою Дітріх.

Присилайте передплату!

Закордонне радіо.

Неділя, 18. вересня 1932.

Братислава (278,8) 18.00 Шекспір у музиці, 22.25 Музика, **Гільверзум** (296,1) 21.00 „Ле Саветіе е ле Фінансіе" оп. Офенбаха, **Міляно** (331,4) 20.30 „Ля Баронеса де Каріні" оп. Муле, **Гамбург** (372,2) 16.50 „Серенісімус" оп. Шефлера, **Букарешт** (394,2) 10.45 Хор, 20.00 „Пташник із Тироля" оп. Целера, **Берлін** (419) 17.45 „Дер цerброхене Круг" комедія Кляйста, **Білгород** (430,4) 20.40 „Врацара" („Чарівниця") оп. Єнка, **Рим** (441,2) 10.15 Рел. музика, 20.45 „Мадам ді Тебе" оп. Льомбарда, **Лянгенберг** (472,4) 20.00 „Христя лісниківна" оп. Ярно, **Прага** (488,6) 11.00 Військ. музика, 20.00 „Старий чоловік" оп. Бендля, **Брюселя** (509,3) 20.00 Народні пісні й танці, **Відень** (517,2) 12.35 Концерт, 20.10 „Бартель Туразер" песа Лянгмана, **Мінхен** (532,9) 10.00 Богослуження, 12.05 Концерт, **Харків** (937,5) 10.00 15.00, 19.00 Концерт, 11.00 Концерт для дітей, 16.35 Гумор і сатира, 24.00 Комунікати, музика звуковиків.

Понеділок, 19. вересня 1932.

Братислава (278,8) 14.30, 21.00 Концерт, 22.20 Популярна музика, **Міляно** (331,4) 11.15, 13.00, 17.10 Музика, **Білгород** (430,4) 20.00 Опера, **Рим** (441,2) 17.30 Солісти, **Беромінстер** (459,4) 20.00 Ґріґів вечір, **Лянгенберг** (472,4) 21.00 Вес. програма, **Відень** (517,2) 11.30 Квартет, 19.30 Капеля, **Мінхен** (532,9) 19.35 „Севільський цирульник" оп. Россіні, **Будапешт** (550,5) 12.05 Циганська орхестра, **Любляна** 575), 20.00 Спів, Вербіч, **Харків** (937,5) 10.00, 15.00 Концерт, 14.30 Концерт для дітей, 16.35 Концерт для молоді, 19.00 Український концерт, 24.00 Комунікати, оп. арії.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 18. вересня 1932.

9.00 Свято в честь полк. Ліса-Кулі, 11.58 Час, 12.10 Метеорольогічний комунікат, 12.15 Симфонічний поранок, 12.55 „Ідеє праці в дра Зелінського", 13.10 Муз. поранок, 14.00 „Бурштин" відч., 14.15, 14.55, 15.25 Музика, 14.30 Метеорольогічно-хліборобський комунікат, 14.35 Ветеринарійні поради, 15.05 „Зільницька школа", 15.20 Грамофон, 15.40 „Що чувати в світі" радіотижневик для дітей, 15.53 „Попрікала муха комареві" оп. для дітей, 16.05 Грамофон, Сільва рерум, 16.45 „Трохи економії — з вікна вагону", 17.00 Концерт, 18.00 „Що дає щести", 18.20, 22.20, 22.55 Танк. музика, 19.10 Всячина, 19.30 Комунікат т-ва плекання коней, 19.40 Старі пісоньки, 20.50, 21.05 Концерт (Запольська — сопран, орхестра), 20.50 „На Кжижовій" Пшерва-Тетмаєра, 21.50 Спортові вістки, 21.52 Спортові вістки з Кракова, Катовиць, Вильна, Льодзі, Варшави, 22.00 „Товариський жартун" вес. фейлєтон, 22.40 Комунікати, 22.45 Останні спорт. вістки, 22.50 Львівський спортовий комунікат.

Понеділок, 19. вересня 1932.

11.58 Час, 12.10 Огляд преси, 12.20, 12.45, 15.10 Грамофон, 12.40 Метеорольогічний комунікат, 15.00 Господарський комунікат, 15.30 Комунікаційний огляд, 15.40 Грамофон і Сільва рерум, 16.30 Лісовий куток, 16.40 Балачка у фр. мові, 17.00 Чеська музика (орхестра), 18.00 Найшляхотніший репортер світа, 18.20 Танк. музика, 19.15 Всячина, 19.45 „Як перешкодити товстінню" косметична балачка, 20.00 Оперетка зі студією, прес. радіоденник, 22.00 „Зломані крила кохання" відч. Цезари Єлента, 22.15 Комунікати, 22.20 Танкова музика, 22.40 Спортові вістки, 22.50 „За рік, за день, за хвилинку" виступ краківської ревії у льв. Колісею.

Ф-МА ЗВЕРДЛІНГ І РАЙЗНЕР
ЛЬВІВ, РИНОК 44.
поручає на теперішний сезон по найдешевших цінах матеріяли на мужескі одяги, плащі і дамські сукні, шовки і полотна.

ДЛЯ ВСЕЧ. ОТЦІВ ДОБІРНІ МАТЕРІЇ ПІД ГАРАНТІЄЮ:
НА РЯСИ: Камгарн чорний ч. 1. зол. 14.50, ч. 2. зол. 16.50, крепа чорна ч. 1. зол. 22.50, ч. 2. зол. 26.50.
НА ПОКРИТТЯ ФУТРА: Мельтон чорний ч. 1. зол. 19.50, ч. 2. зол. 23.50, мельтон чорний найкращий зол. 25.50.
Мельтони на покриття футра в красці морепго на 1 зол. дорожчі.

Замовлення з провінції полагоджуємо відворотно.

Памятники, нагробники, гробівці,
з ҐРАНІТІВ, ПІСКОВИКІВ і т. п. виконує
ЛЮДВИК ТИРОВИЧ
ЛЬВІВ, ВУЛ. ПЕКАРСЬКА 95. Тел. 25-03. Низькі ціни.
Солідне виконання. Догідні умови сплат. Підлоги і мармурові окладники.
Фірма виконує також ріжного рода роботи з мармуру і алябастрових плит.

Усі вже переконалися, що ґумові обцаси марки
„WESTA"
найтреваліші та надаються до всіх моделів взуття, а при цьому і дешеві. Поручаємо продуковану в НАЙВИЩІМ ҐАТУНКУ
„ШКІРОҐУМУ" — WESTA — WOLBROM,
яка заступає шкіру підошвову, а також плити до направи кальошів та сиґіпів. При закупні обцасів ґумових „ВЕСТА" отримує кожний купуючий на місці від кожної купленої пари преміовий купон. Власник 6 купонів отримує безплатно як премію 1 пару обцасів „ВЕСТА".
„WOLBROM" Fabryka Wyrobów Gumowych
S. A. Wolbrom, woj. Kieleckie.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Вп. Д-р Меринда Радотін, к. Праги! Просимо прислати число часопису з фотогр. „Короля Королів" Ріц-Гафарія. Адреса: „Діло", Ринок 10.

Загальні Збори Жіночого Кружка ім. Ганни Барвінок у Львові відбудуться 24. вересня ц. р. (субота) в 5-ій годині пополудні в домівці при вул. Мохнацького. На деннім порядку: 1. Відкриття Зборів і вибір президії. 2. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів. 3. Звіти з діяльности Старшини Кружка: секретарський і касієрський. 4. Звіт Контрольної Комісії. 5. Вибір нової Старшини і членів Контрольної Комісії. 5. Вибір нової Старшини і членів Контрольної Комісії. 6. Вибір делеґаток на Загальний Зїзд „Рідної Школи" і Загальні Збори Повітового Союза Кружків. 7. Внесення й евентуалія. — **За Старшину Кружка:** М. Говиковичева, К. Малицька. 1-1

Товариський Зїзд богословів з 1907 р. усіх 3-ох дієцезій відбудеться 29. вересня ц. р. в духов. Семинарії у Львові, в год. 9. рано (Архієр. Служба Божа). Зголошення негайно слати на руки підписаних. — **о. І. Новосад,** Львів, вул. Мучна 8, **о. І. Деревянка, о. П. Маринович,** Військо-Добромиль. 470 1—3

Союз Українських Приватних Службовиків „СУПРУГА" оголошує **конкурс** на місце професійного секретаря. Вимоги: вік 30—50 літ, середня освіта, знання всього канцелярійного діловодства, відповідний громадський стаж та здатність виконувати функції професійного секретаря Т-ва. Подання вносити до 1-го жовтня 1932, на адресу: Союз Українських Приватних Службовиків „СУПРУГА", Львів, вул. Коперника 26. 460 1—1

Повідомляю В. П., які були у мене за інформаціями, що з огляду на більшу кількість зголошених учениць, я знизила оплату за річний курс крою, шиття й домашнього господарства. Заінтересованих прошу негайно зголоситись. — **Марія Пісарська,** Львів, Сташіца 8. II. п. 469 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВІДЕНЬ, VIII, Josefstädterstrasse 73-6, Вдова по адвокаті прийме на станцію дві студентки по умірковані ціні (150 шіл. міс.). О. Левицька. 474 1—1

ГЛУХОТУ, шум, витік із вух можна вилічити. Сотні подяк. Домагайтесь безплатної, повчаючої брошури. Адрес: Евфонія, Лішки біля Кракова. 383 2—6

ПОТРЕБУЮ особи інтеліґентної, працьовитої, яка заступила би мене в кухні та господарці. М. Хавалкова, Хмільно — Лопатин. 441 2—2

КОНЦИПІЄНТ з 3-хлітньою практикою шукає заняття в адвоката. Зголошення Адм. „Діла" під „Конципієнт". 442 2-2

ТОРБИНКИ жіночі зі шкіри — великий вибір — найдешевше в робітні римарсько-ґалянтерійній **М. Барера, вул. Сикстуська 2.** 370 5—33

У ВИННИКАХ куплю парцелю полудневу з гарним видом. Зголошення Адм. „Діла". 443 3—3

ПОКІЙ умебльований винайму, вул. Куркова 14, партер, двері 1. 467 2—2

РУТИНОВАНИЙ конципієнт з трьохлітньою практикою (адвокатською у судовою) прийме від 1. X. ц. р. місце. Зголошення з чемности приймає адвок. канцелярія д-ра Трояна в Ходорові. 403 3-4

ВАЖНЕ для тих, що мають передвоєнні життєві поліси англійських та американських обезпеченевих заведень:
„New-York", „Germani" в New-Yorku, „Mutual Gresham".
Негайну вальоризацію переводить: Порадня Обезп. д-ра Бауштейна, Краків, Томаша 15. 467 1—1

АБСОЛЬВЕНТКА ґімназіяльна пошукує лекцій. Редакція „Діла" під „Виїзд". 1-1

ФРАНЦУСЬКОЇ МОВИ вчить Ірина Громницька вул. Болеслава Хороброго 10 (коло Потоцького 104). 468 1—1

СТУДЕНТ прав — вправний інструктор обійме лекцію з усіх кляс ґімназійних в місті або на селі найрадше у священика. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Наука". 458 1—1

ВПИСИ на курси крою, шиття, моделювання і гафтів приймає Вища Кравецька Школа. М. Козловська з Варшави. Зголошення Академічна 22. Початок курсів 20. IX. 477 1—4

ПРИЙМУ НА СТАНЦІЮ 2 панів (панночок) з харчем або без. Задвірнянська 21. Попова. 465 1—2

ДО ВИНАЙМУ окреме мансардове мешкання. Дві комнати, в одній газова кухонка, передпокій і інші приналежности. Оглядати год. 2—5-ої. Піскова 42, I. 1-1

ЧОТИРИ покої кухня, люксусовий комфорт, центральне огрівання, Листопада, при трамваю, місячне комірне, винайму. Ігнат, Куркова 24. ч. т. 16-22. 464 1—3

ФЕДОРИШИН ОСИП, мужеський кравець, Львів, вул. 29-го Листопада 73. Приймає всякі роботи, що входять в обсяг кравецтва. Виконання солідне. Ціни конкуренційні. 453 1—2

РУТИНОВАНИЙ конципієнт з трьохлітньою практикою шукає місця у адвоката. Зголошення з чемности приймає д-р Троян, Ходорів. 403 3—4

АНГЛІЙСЬКОГО лекції. Ціни приступні. Зголошення до Адм. „Діла" під „Англійка". 453а 1—3

АЛЬФОНС ДОДЕ
МАЦІЦЬКИЙ
Переклад із француськ. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 4·— зол.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО
Спогади I. II. і III. часть
Ціна 8·— золотих — без пересилки.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-р Едмунд Марґель
вернувся і ординує
у нервових і внутрішніх недугах
від 9—12. і від 3—6. ГЛИНЯНСЬКА 4.
Тел. 63-30.
УСІ АПАРАТИ ДО ЕЛЕКТРОЛІЧЕННЯ.

Оператор Д-р Яків Зельцер
ФРЕДРИ 4 — ВЕРНУВ
та ординує як звичайно.

МЕБЛІ СТИЛЕВІ
першорядних виробів. Спальні, їдальні, вітальні, кімнати мужеські а також окремі частини від найелеґантших до найскромніших у великім виборі поручає фірма БРІК і ГРІНЕР, Львів, Ягайлонська 24. Тел. 21-76.

::: ПЕРЕД ВЕДЕМО :::
ДАЛЬШЕ в ПРОДАЖІ
ДИТЯЧОГО ВЗУТТЯ
Поручаємо майже за безцін взуття шкільне бо вже від
ч. 25-26 — зол. 8·80
ч. 27-30 — зол. 9·80
ч. 31-35 — зол. 12·80
АЛЬ-СА-ДО
ЛЬВІВ,
Сикстуська ч. 19.

МИХАЙЛО ВОЗНЯК
ІВ. БЕЛЕЙ І ОЛ. КОНИСЬКИЙ
До звязків Галичини з Наддніпрянщиною. — Ціна 50 сот., з почт. пересилкою 70 сот.

ПЯНІНА
першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах. Купно, продажа: заміна уживаних інструментів.
НОВАЦКІ
Пілсудського 17. Тел. 35-21.

Добірне горішньо-шлеське
ВУГІЛЛЯ.
Букове дерево сухе на 4 рубане доставляє
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.
Замовлення приймає Бюро ЛЬВІВ, РИНОК 36, II. ПОВ., Тел. 96-85. та всі 4 львівські склади, а саме: I) Ринок 36. II) вул. Личаківська 155, III) пл. Більчевського 3 та IV) вул. Городецька 23.
Власні склади вугілля та дерева на залізничім дворці.